

str. 3 DÔSLEDKY DEMOGRAFICKÝCH ZMIEN V EURÓPE

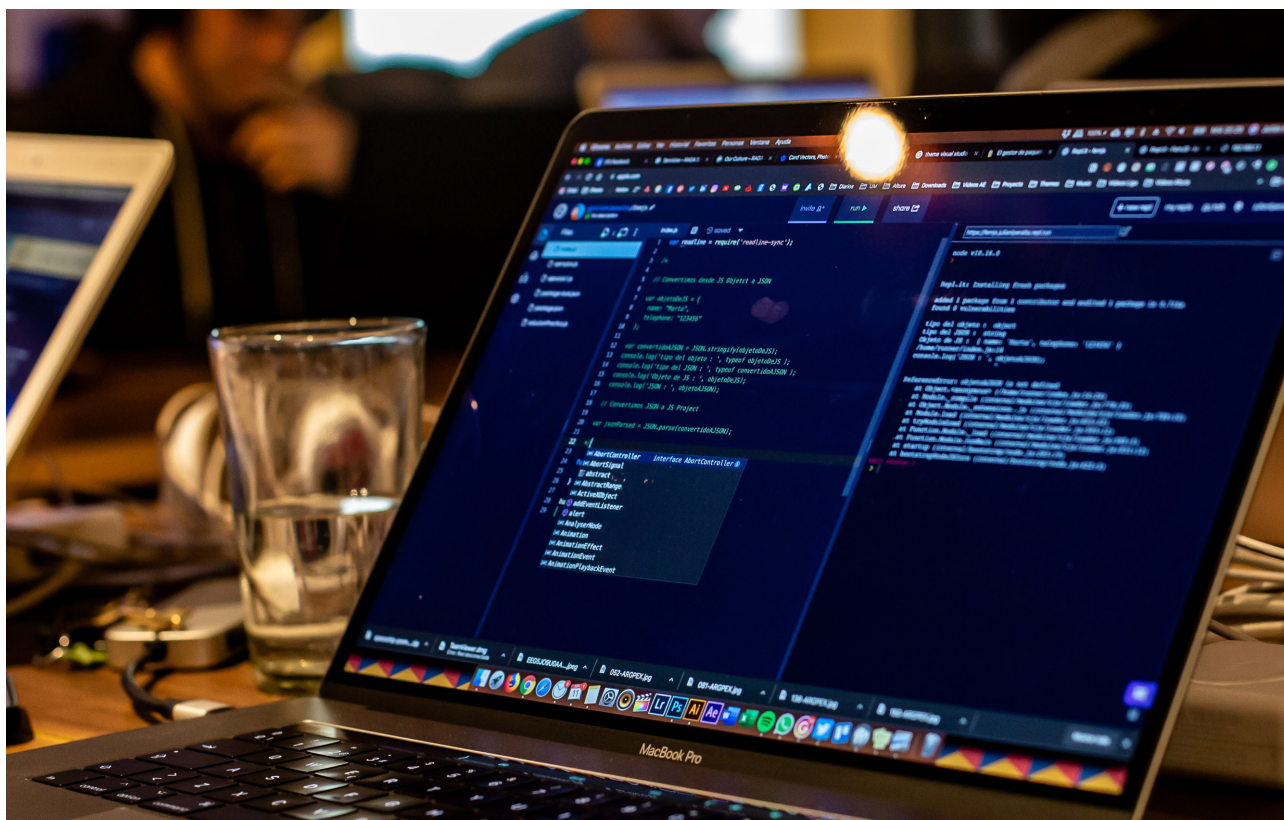
V ROKU 2070 BY NA SLOVENSKU MOHLA BYŤ
NAJVIAC ZASTÚPENÁ VEKOVÁ SKUPINA ŽIEN
NAD 80 ROKOV

str. 4 ZNEČISTENIE OVZDUŠIA V EÚ

VÄČšina ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EÚ
NESMERUJE K ZNÍŽENIU ZNEČISTENIA
OVZDUŠIA A JEHO VPLYVOV
NA ZDRAVIE DO ROKU 2030

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | JÚL 2020

OCHRANA KRITICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY PRED POČÍTAČOVÝMI HROZBAMI

EK POSKYTNE VIAC AKO 38 MILIÓNOV EUR NA INOVATÍVNE PROJEKTY

Európska komisia oznámila, že prostredníctvom programu Horizont 2020 poskytne viac ako 38 mil. EUR na podporu niekoľkých inovačných projektov v oblasti ochrany kritickej infraštruktúry pred počítačovými a fyzickými hrozbami a na zvýšenie inteligentnosti a bezpečnosti miest. Tri projekty (SAFETY4RAILS, 7SHIELD a ENSURESEC) budú pracovať na zlepšení prevencie, odhaľovania, reakcie a zmierňovania kybernetických a fyzických hrozieb pre metro a železničné siete, infraštruktúru pozemného priestoru a satelity, ako aj služby elektronického obchodu a doručovania. Dva ďalšie projekty (IMPETUS a S4ALLCITIES) sa zameriavajú na zvýšenie odolnosti mestských infraštruktúr a služieb a na ochranu občanov v prípade bezpečnostných incidentov vo verejných priestoroch. Podpora je súčasťou záväzku EÚ vybudovať silnú kultúru kybernetickej bezpečnosti a lepšie schopnosti odolávať potenciálnym kybernetickým hrozbám a útokom.

„RE-OPEN EU“

WEBOVÁ PLATFORMA NA BEZPEČNÉ OBNOVENIE VOĽNÉHO POHYBU V EÚ

Európska komisia otvorila webovú platformu „Re-open EU“, ktorá obsahuje základné informácie umožňujúce bezpečné obnovenie voľného pohybu a cestovného ruchu v celej Európe. Cieľom platformy je, aby ľudia mohli bez obáv plánovať svoje cesty a dovolenky počas leta i po ňom, a preto bude poskytovať informácie v reálnom čase týkajúce sa hraníc, dostupných dopravných prostriedkov, cestovných obmedzení, opatrení v oblasti verejného zdravia a bezpečnosti, ako sú napríklad obmedzenie fyzického kontaktu alebo nosenie rúšok, ako aj ďalšie praktické informácie pre

cestujúcich. Platforma „Re-open EU“ je jedným z opatrení, ktoré Komisia oznámila vo svojom balíku venovanom opatreniam v cestovnom ruchu a doprave z 13. mája s cieľom pomôcť

pri bezpečnom obnovení cestovania a cestovného ruchu v EÚ pri súčasnom dodržiavaní potrebných preventívnych zdravotných opatrení. Platforma

„Re-open EU“ bude slúžiť ako kľúčový referenčný bod pre každého, kto cestuje v EÚ, pretože sústreďuje na jednom mieste aktuálne informácie Komisie a členských štátov. Umožní prehliadať si informácie o jednotlivých krajinách za každý členský štát EÚ prostredníctvom interaktívnej mapy aktuálnych informácií o platných vnútroštátnych opatreniach a praktické rady pre návštevníkov v krajine. Platforma je ľahko dostupná na počítačoch a mobilných telefónoch a príslušné informácie sú k dispozícii v 24 úradných jazykoch EÚ.

STRATÉGIA EÚ V OBLASTI VAKCÍN

ZABEZPEČENIE VÝROBY VAKCÍN V EÚ A DOSTATOČNÝCH ZÁSOB PRE ČLENSKÉ ŠTÁTY

Komisia predstavila európsku stratégiu na urýchlenie vývoja, výroby a nasadenia vakcín proti ochoreniu COVID-19. Chce tak pomôcť chrániť ľudí na celom svete. Účinná a bezpečná vakcína proti koronavírusu je najlepším spôsobom, ako natrvalo ukončiť túto pandémiu. Kľúčovým faktorom je pritom čas. Čím skôr vakcínu vynájde, tým viac životov a živobytí zachráni a ušetríme miliardy eur. V tejto stratégii, ktorá sa opiera o mandát od ministrov zdravotníctva členských štátov, sa navrhuje spoločný prístup na úrovni EÚ. Vývoj vakcíny je zložitý a zdĺhavý proces. Dnešnou stratégiou Komisia podporí úsilie urýchliť vývoj bezpečných a účinných vakcín tak, aby boli k dispozícii o 12 až 18 mesiacov, prípadne skôr. Ak chceme tento zložitý zámer naplniť, musíme uskutočňovať klinické skúšania a súbežne s tým investovať do výrobných kapacít, aby sme dokázali vyrobiť milióny či dokonca miliardy dávok účinnej vakcíny. Komisia je pripravená v plnej miere podporiť úsilie tých, ktorí vakcíny vyvíjajú. Cieľom stratégie je zabezpečiť kvalitné, bezpečné a účinné vakcíny, umožniť členským štátom a ich obyvateľom urýchlený prístup k vakcínam.

DÔSLEDKY DEMOGRAFICKÝCH ZMIEN V EURÓPE

V ROKU 2070 BY NA SLOVENSKU MOHLA BYŤ NAJVIAC ZASTÚPENÁ VEKOVÁ SKUPINA ŽIEN NAD 80 ROKOV

Európska komisia prijala správu o dôsledkoch demografických zmien. Táto správa predstavuje hlavné hnacie sily tejto demografickej zmeny a jej účinky na Európu. Zdôrazňuje tiež vzájomnú závislosť medzi demografickými štruktúrami, vplyv krízy a schopnosť sa z nej dostať. Správa vykresľuje dlhodobé demografické trendy v európskych regiónoch – od dlhšej očakávanej dĺžky života cez nižšiu mieru pôrodnosti, starnúce spoločnosti a menšie domácnosti až po rastúcu urbanizáciu. Opisuje sa v nej aj pokles podielu Európy na svetovej populácii – očakáva sa, že do roku 2070 bude predstavovať menej ako 4 % celkového obyvateľstva.

Slovensko:

K 7. januáru 2019 bolo na Slovensku 5,5 milióna obyvateľov, čo predstavuje 1,2 % z celkového počtu obyvateľov EÚ27. Súčasný trend ukazuje, že v roku 2070 by na Slovensku mohla byť najviac zastúpená veková skupina žien nad 80 rokov, zároveň by sa znížili skupiny mužov aj žien od 20 do 49 rokov, a aj celkový počet obyvateľov, ktorý by bol menej ako 5 miliónov Slovákov. Spôsobí to zvyšujúca sa dĺžka života, ale aj rastúca úmrtnosť a naopak klesajúci počet živonarodených detí. Podľa výsledkov Eurostatu na Slovensku v roku 2019 žilo 98,6 % štátnych príslušníkov, 1 % ľudí z krajín EÚ a 0,4 % štátnych príslušníkov tretích krajín. Miera

imigrácie sa za posledných päť rokov výrazne nezmenila, naopak miera emigrácie mierne klesá.

9,6 MILIÓNA EUR NA ZATVORENIE HORNONITRIANSKÝCH BANÍ

KOMISIA SCHVÁLILA VEREJNÚ PODPORU NA ZMIERNENIE SOCIÁLNEHO VPLYVU ZATVORENIA BANÍ

Európska komisia schválila podľa pravidiel štátnej pomoci EÚ, že Slovenská republika poskytne verejnú podporu ťažobnej spoločnosti Hornonitrianske bane Prievidza (HBP) na zmiernenie sociálneho vplyvu zatvorenia jej banských celkov v Handlovej a Novákoch do roku 2023. Podpora vo výške 9,6 milióna EUR bude spolufinancovaná zo štrukturálnych fondov EÚ. Komisia posúdila opatrenie na základe pravidiel EÚ o štátnej pomoci, najmä na základe rozhodnutia Rady 2010/787/ EÚ, ktoré umožňuje členským štátom podporovať uzatváranie uhoľných baní s cieľom zmierniť sociálny dosah plynúci z ich uzavretia. Cieľom pomoci je uľahčiť proces

ukončenia prevádzky a podporiť zamestnancov, ktorí prídu o zamestnanie. Štátna podpora bude pokrývať najmä výdavky zodpovedajúce priemernému platu týchto zamestnancov. Počas šiestich mesiacov sa budú môcť zúčastniť rekvalifikačného programu, čo im umožní nájsť si nové zamestnanie, pričom budú naďalej zamestnávaní v HBP.

ZNEČISTENIE OVZDUŠIA V EÚ

VÄČŠINA ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EÚ NESMERUJE K ZNÍŽENIU ZNEČISTENIA OVZDUŠIA A JEHO VPLYVOV NA ZDRAVIE DO ROKU 2030

V posúdení prvých programov opatrení členských štátov na kontrolu emisií do ovzdušia sa konštuje, že vykonávanie nových európskych predpisov pre čisté ovzdušie si vyžaduje zlepšenia. Je potrebné intenzívnejšie úsilie vo všetkých sektoroch, aby pre svojich občanov zabezpečili čistý vzduch a zabránili tak ochoreniam dýchacích ciest a predčasným

úmrtiam spôsobeným dýchaním znečisteného vzduchu.

Podľa uverejnenej správy Komisie väčšina členských štátov hrozí, že svoje záväzky v oblasti znižovania emisií do roku 2020 alebo 2030 nespĺnia. Zatiaľ čo niektoré členské štáty uvádzajú osvedčené postupy, ktoré by mali byť pre ostatných inšpiráciou, v správe sa poukazuje na potrebu dodatočných opatrení s cieľom znížiť znečistenie ovzdušia. Komisia bude pokračovať v monitorovaní a podporovaní vnútroštátnych snáh v tejto oblasti prostredníctvom finančných a nefinančných nástrojov. Mimoriadne dôležité je úsilie znížiť emisie amoniaku v oblasti poľnohospodárstva, čo v celej EÚ predstavuje najrozšírenejšiu a najzávažnejšiu výzvu v rámci vykonávania smernice. Smernica o národných záväzkoch znižovania emisií nadobudla účinnosť 31.

decembra 2016 a je hlavným legislatívnym nástrojom na dosiahnutie cieľov programu Čisté ovzdušie do roku 2030. Pri plnom uplatňovaní by smernica znížila negatívne vplyvy znečistenia ovzdušia na zdravie do roku 2030 o takmer 50 % a priniesla by značné výhody pre životné prostredie a klímu.

V smernici sa stanovujú národné záväzky znižovania emisií na obdobie 2020 – 2029 a ambicióznejšie záväzky od roku 2030, ktoré sa týkajú piatich zásadných látok znečisťujúcich ovzdušie: oxidov dusíka (NOx), nemetánových prchavých organických zlúčenín (NMVOC), oxidu siričitého (SO₂), amoniaku (NH₃) a jemných tuhých častíc (PM_{2,5}).

Splnenie záväzkov zníženia emisií do roku 2020 sa bude kontrolovať v roku 2022, keď budú k dispozícii emisné inventúry za rok 2020.

KONZULTÁCIE K ZELENEJ OBNOVE

Európska komisia otvorila verejnú konzultáciu v rámci iniciatívy „vlna renovácie“, ktorá by mala zahŕňať konkrétne opatrenia na podporu renovácie budov v EÚ, tak verejných, ako aj súkromných, na budovy s takmer nulovou spotrebou energie. Najmä budovy sú zodpovedné za 40 %

spotreby európskej energie a 36 % emisií skleníkových plynov v EÚ. Energeticky účinnejší stavebný fond významne prispeje k dosiahnutiu cieľov Európskej zelenej dohody a renovácie sú súčasťou plánu obnovy, ktorý Komisia predložila.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2020

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.